

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoZm/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115227619
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5115227619.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Róberta Bebčáka, v spore žalobcu: U. J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. d. XX/X, W., Ruská federácia, zastúpeného zástupcom Advokátska kancelária Baďurová, s.r.o., so sídlom Budatínska 12, 851 06 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 51 477 998, proti žalovaným v 1/ rade: Ing. I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XX. U. XXXX/XX, XXX XX I. I., v 2/ rade: Mgr. S. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XX. U. XXXX/XX, XXX XX I. I., obaja zastúpení právnu zástupkyňou JUDr. Evou Krchňavou, advokátkou, so sídlom Y. D. XX, XXX XX O. O., o zaplatenie zmenkovej pohľadávky vo výške 1.612.500 Eur s príslušenstvom, v konaní o námietkach žalovaných v 1/ a v 2/ rade proti zmenkovému platobnému rozkazu, o odvolaní žalovaných v 1/ a v 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 38CbZm/46/2015-158 zo dňa 30. januára 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 38CbZm/46/2015-158 zo dňa 30. januára 2018 p
o t v r d z u j e .
Žalobca má voči žalovaným v 1/ rade a v 2/ rade nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že ponechal v platnosti voči žalovaným v 1/ rade a v 2/ rade v celom rozsahu zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č.k. 38CbZm/46/2015-14 zo dňa 08.12.2015 (v poradí I. výrok). O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalovaní v 1/ a v 2/ rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (v poradí II. výrok). V odôvodnení svojho rozhodnutia k aplikácii procesného predpisu okresný súd uviedol, že dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť nový procesný predpis, a to zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), ktorý v prechodnom ustanovení § 470 ods. 1 uvádza, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ust. § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. V zmysle ust. § 471 ods. 2 CSP, konania o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Vzhľadom na znenie ustanovenia § 471 ods. 2 CSP, pri zohľadnení skutočnosti, že konanie v prejednávanej veci sa začalo dňa 14.9.2015 a zmenkový platobný rozkaz vydaný v prejednávanej veci bol doručený žalovanému v 1/ rade dňa 21.12.2015 a žalovanej v 2/ rade dňa 17.12.2015, okresný súd v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 372y ods. 2 zákona č. 438/2015, ktorým bol s účinnosťou od 23.12.2015 zmenený a doplnený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, podľa ktorého, ak bol zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz doručený do dňa účinnosti tohto zákona, súd postupuje

podľa doterajších predpisov, aplikoval v prejednávanej veci ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. upravujúce zmenkový platobný rozkaz ako osobitnú formu rozhodnutia v občianskom súdnom konaní, vrátane námietok ako opravného prostriedku proti zmenkovému platobnému rozkazu v znení účinnom do 22.12.2015 (§ 175 O.s.p.), zohľadňujúc podľa aplikovanej procesnej úpravy účinky námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu a zásady povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti (dôkazného bremena) v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu. Okresný súd tak pri prejednaní námietok žalovaných proti zmenkovému platobnému rozkazu vydanému v prejednávanej veci postupoval podľa ust. § 175 ods. 4 veta prvá a druhá O.s.p., podľa ktorého ak odporca podá včas námietky, súd nariadi na ich prejednanie pojednávanie; na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať. V rozsudku súd vysloví, či zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz ponecháva v platnosti alebo či ho zrušuje a v akom rozsahu, pri zohľadnení koncentračnej zásady uplatňovanej v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu podľa právnej úpravy ust. § 175 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom do 22.12.2015, v zmysle ktorej v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu podaných v zákonnej lehote musí žalovaný uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu alebo šekovému platobnému rozkazu namieta a na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať. Vo vzťahu k podaným námietkam žalovaných okresný súd zároveň aplikoval ust. § 470 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a námietkam žalovaných proti zmenkovému platobnému rozkazu priznal také účinky, aké im priznávala právna úprava (§ 175 O.s.p.) účinná v čase ich podania v znení účinnom do 22.12.2015.

2. K procesnému postupu okresný súd uviedol, že na prejednanie námietok žalovaných v 1/ a v 2/ rade proti zmenkovému platobnému rozkazu nariadil pojednávanie na deň 30. januára 2018. Žalovaní v 1/ a v 2/ rade mali doručenie predvolania na termín pojednávania riadne a včas vykázané, a to žalovaný v 1/ rade dňa 08.01.2018 a žalovaná v 2/ rade dňa 27.12.2017 (č.l. 129 spisu). Na nariadený termín pojednávania sa žalovaní v 1/ rade a v 2/ rade nedostavili. Žalovaný v 1/ rade ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní podaním doručeným okresnému súdu dňa 26.01.2018 (č.l. 138 spisu), v prílohe ktorého predložil potvrdenie ošetrujúceho lekára, v zmysle ktorého žalovaný v 1/ rade je PN od 07.12.2017 a vzhľadom k základnému ochoreniu nie je zdravotne spôsobilý zúčastniť sa súdneho pojednávania. Okresný súd poukázal na to, že súčasťou ospravedlnenia žalovaného v 1/ rade na nariadenom termíne pojednávania nebola súčasne žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodov vyplývajúcich z priloženého potvrdenia ošetrujúceho lekára. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 183 CSP, ktoré pritom predpokladá návrh strany konania na odročenie pojednávania v prípade, že sa strana nemôže z dôležitých dôvodov dostaviť na pojednávanie. Žalovaný v 1/ rade o odročenie pojednávania nariadeného na 30.01.2018 nepožiadala. Zároveň okresný súd doplnil, že pokiaľ by aj súčasťou ospravedlnenia neúčasti žalovaného v 1/ rade na nariadenom termíne pojednávania bola žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu žalovaného v 1/ rade, tak táto žiadosť by pri zohľadnení doručenia predvolania na termín pojednávania žalovanému v 1/ rade dňa 08.01.2018 a jeho pretrvávajúcej práceneschopnosti od 07.12.2017 nebola podaná včas, t.j. bezodkladne po tom, čo sa žalovaný v 1/ rade o prípadnom dôvode na odročenie pojednávania dozvedel (§ 183 ods. 3 CSP). Okresný súd zdôraznil, že žalovaný v 1/ rade návrh na odročenie pojednávania nariadeného na 30.01.2018 nepodal. Žalovaná v 2/ rade svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila ani nepožiadala z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania. Z uvedených skutočností okresný súd v súlade s ust. § 180 CSP rozhodol, že pojednávanie sa bude konať v neprítomnosti žalovaných v 1/ a v 2/ rade. Na nariadenom termíne pojednávania vykonal dokazovanie oboznámením originálu zmenky predloženej žalobcom, zabezpečenej pre potreby pojednávania z trezoru Okresného súdu Žilina, totožným s fotokópiou zmenky na č.l. 7 spisu.

3. Okresný súd konštatoval, že právomoc súdov Slovenskej republiky na prejednanie a rozhodnutie vecí bola daná na základe ustanovenia § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, podľa ktorého ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok. Žalobcom uplatnený nárok okresný súd posudzoval podľa slovenského hmotného práva, a to v súlade so štvrtou časťou Čl. I zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZZŠ“), kedy podľa ustanovenia § 92 ods. 1 forma zmenkového vyhlásenia sa spravuje právom štátu, v ktorom bolo vyhlásenie urobené a podľa ustanovenia § 93 ods. 1 a 2 účinky záväzných vyhlásení prijímateľa cudzej zmenky a vystaviteľa vlastnej zmenky sa spravujú právom platobného miesta, účinky ostatných zmenkových vyhlásení sa spravujú právom štátu, v ktorom boli urobené.

4. S poukazom na vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav, právne posúdeným za aplikácie článku I § 75, článku I § 77 ods. 1, 2 a 3, článku I § 30, § 31 a § 32, článku I § 47, článku § 48 ods. 1 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZZŠ“), okresný súd dospel k záveru o nedôvodnosti námietok žalovaných v 1/ a v 2/ rade.

5. Okresný súd uviedol, že predmetom prejednávania boli včas podané námietky žalovaných v 1/ a v 2/ rade proti zmenkovému platobnému rozkazu Okresného súdu Žilina zo dňa 08.12.2015 č.k. 38CbZm/46/2015-14, tak ako boli obsiahnuté v spoločnom písomnom podaní žalovaných v 1/ a v 2/ rade doručenom okresnému súdu dňa 22.12.2015 (č.l. 18 spisu). Vyhodnotením obsahu písomných námietok žalovaných v 1/ a v 2/ rade podaných v zákonnej lehote 3 dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu v zmysle ust. § 175 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom do 22. decembra 2015, obsiahnutých v písomnom podaní žalovaných v 1/ a v 2/ rade z 21. decembra 2015 okresný súd konštatoval, že ich obsahom bola námietka neposkytnutej hodnoty, kedy podľa námietok žalovaných v 1/ a v 2/ rade zmenka, na základe ktorej žalobca uplatnil svoj nárok, mala mať zabezpečovaciu funkciu na zabezpečenie zaplatenia úveru, ktorý mal žalobca poskytnúť žalovanému v 1/ rade, avšak tak neurobil. V súvislosti s prejednaním námietok žalovaných v 1/ a v 2/ rade proti zmenkovému platobnému rozkazu, ktoré boli obsiahnuté v ich spoločnom písomnom podaní z 21. decembra 2015, považoval okresný súd za potrebné poukázať na to, že žalobca uplatňoval zmenkovú pohľadávku spolu s jej príslušenstvom voči žalovanému v 1/ rade v postavení vystaviteľa vlastnej zmenky a voči žalovanej v 2/ rade v postavení avalistu za vystaviteľa. Uvedené postavenie žalovaných v 1/ a v 2/ rade vo vzťahu k povinnosti zaplatiť žalobcovi uplatnenú zmenkovú pohľadávku, zároveň determinovalo okruh možných námietok, ktoré voči uplatnenému nároku zo zmenky môžu žalovaní v 1/ a v 2/ rade uplatniť, kedy z hľadiska okruhu možných námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu je zásadne odlišné postavenie vystaviteľa zmenky a avalistu za vystaviteľa. Posudzovanie dôvodnosti námietok žalovaných v rade 1/ a 2/ voči zmenkovému platobnému rozkazu, hoci obsahovo totožných a obsiahnutých v spoločnom písomnom podaní žalovaných v 1/ a v 2/ rade, bolo tak samostatné a navzájom nezávislé.

6. Okresný súd poukázal na to, že žalobca v konaní predložil v origináli platnú vlastnú zmenku vystavenú žalovaným v 1/ rade, čím preukázal existenciu abstraktného zmenkového záväzku žalovaného v 1/ rade, ktorý je zásadne nezávislý na mimozmenkových vzťahoch medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade. Predložená zmenka je dokonalým cenným papierom, v ktorom je inkorporovaný abstraktný záväzok žalovaného v 1/ rade ako vystaviteľa zmenky a ktorý oprávňuje žalobcu ako remitenta na základe samotnej držby zmenky uplatňovať práva zo zmenky vyplývajúce bez nutnosti tvrdenia väzby na akúkoľvek kauzu. Žalobca uplatnený nárok voči žalovanému 1/ rade skutkovo vymedzil ako nárok z vlastnej zmenky vystavenej žalovaným v 1/ rade dňa 03.07.2014 na rad žalobcu s doložkou „bez protestu“ na sumu 1.612.500 Eur, tak ako tieto skutočnosti vyplývali z predloženej zmenky (fotokópia zmenky č.l. 7 spisu, originál uložený v trezore Okresného súdu Žilina). Iné skutkové okolnosti na preukázanie, resp. odôvodnenie uplatneného nároku nebol žalobca v konaní povinný uvádzať ani preukazovať. Vystavením platnej vlastnej zmenky predloženej žalobcom vznikol žalovanému v 1/ rade ako vystaviteľovi zmenkový záväzok voči žalobcovi ako remitentovi. Žalobca v postavení remitenta je osobou oprávnenou zo zmenky a nemusí pri uplatňovaní svojich práv zo zmenky preukazovať žalovanému v 1/ rade ako vystaviteľovi kauzu a rovnako nemusí v konaní pred súdom preukazovať, na základe akých skutkových (kauzálnych) okolností žalovaný v 1/ rade zmenku vystavil. Okresný súd poukázal na to, že zmenkové záväzky sa vyznačujú princípom abstraktnosti, čo znamená, že zmenkový záväzok je samostatný, oddelený od kauzálnych vzťahov, ktoré viedli k jeho vzniku; ako aj princípom nespornosti, čo znamená, že pokiaľ zmenka vyhovuje formálnym požiadavkám zákona, jej majiteľ má nepochybné právo na jej zaplatenie. Zároveň, v zmysle zákona zmenkového a šekového v konaní, v ktorom je uplatnený nárok zo zmenky, má dlžník možnosť vznášať námietky, ktoré majú pôvod v záväzkových vzťahoch, ktoré zmenku sprevádzajú a ktoré viedli k jej vystaveniu. Tieto námietky smerujú k obrane proti povinnosti zmenku zaplatiť. Dôkazné bremeno v konaní o kauzálnych námietkach je zásadne na dlžníkovi (žalovanom v 1/ rade), nakoľko majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný zmenkou samotnou bez toho, aby musel preukazovať dôvod jej vystavenia.

7. Žalovaný v 1/ rade v podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu tvrdil, že zmenka mala mať zabezpečovaciu funkciu na zabezpečenie zaplatenia úveru, ktorý mal žalobca poskytnúť žalovanému v 1/ rade, avšak tento úver nebol žalobcom žalovanému v 1/ rade poskytnutý. Zmenka bola tak len formálnym dokladom a nemá za sebou realizovaný vzťah, pre ktorý bola určená. Žalobca vo vyjadrení k námietkam proti zmenkovému platobnému rozkazu uviedol, že v námietkach uvádzaná kauza zmenky nie je pravdivá, nakoľko žalobca žalovanému v 1/ rade nikdy žiaden úver nemal v úmysle poskytnúť a tvrdenia o úvere nie sú ničím preukázané. Samotnú kauzu vystavenia zmenky žalovaným v 1/ rade žalobca nebol v konaní povinný tvrdiť ani preukazovať. Okresný súd konštatoval, že žalovaný

v 1/ rade ním vznesené kauzálne námietky voči povinnosti zaplatiť pohľadávku vyplývajúcu žalobcovi voči žalovanému v 1/ rade zo žalobcom predloženej zmenky v konaní nepreukázal, kedy na preukázanie skutočností tvrdených v rámci podaných námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu neoznačil ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazné prostriedky. Zároveň, pokiaľ zmenka mala plniť zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k zaplateniu úveru, ktorý mal žalobca poskytnúť žalovanému v 1/ rade, tak žalovaný v 1/ rade náležite neobjasnil, prečo, pokiaľ úver nebol zo strany žalobcu žalovanému v 1/ rade poskytnutý, dopredu podpísal zmenku so zabezpečovacou funkciou na sumu 1.612.500 Eur a túto zmenku pred poskytnutím tvrdeného úveru odovzdal do rúk žalobcu. Okresný súd tak dospel k záveru, že žalovaný v 1/ rade neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k skutočnostiam tvrdeným v podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, a preto rozhodol tak, že v celom rozsahu ponechal voči žalovanému v 1/ rade v platnosti zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina zo dňa 08.12.2015 č.k. 38CbZm/46/2015-14.

8. Vo vzťahu k žalovanej v 2/ rade žalobca uplatňoval nárok na zaplatenie zmenkovej sumy a jej príslušenstva ako voči avalistovi za vystaviteľa zmenky, ktorá skutočnosť z listiny zmenky vyplývala. Podpisom žalobcom predloženej zmenky per aval vznikol žalovanej v 2/ rade voči žalobcovi zmenkový záväzok v postavení avalistu za vystaviteľa zmenky. K otázke postavenia zmenkového ručiteľa a možnosti jeho obrany proti povinnosti zmenku zaplatiť okresný súd uviedol, že záväzok zmenkového ručiteľa je akcesorický ku zmenke ako listinnému cennému papieru a je rovnako ako celá zmenka nesporný a abstraktný. Je akcesorický rovnako k záväzku zmenkového dlžníka, za ktorého ručiteľstvo smeruje. Táto závislosť je však výlučne zmenkovo-právna. K platnosti záväzku zmenkového ručiteľa postačuje, aby podpis dlžníka bol platný formálne, nie je potrebné, aby tento dlžník bol zaviazaný zo zmenky aj materiálne. Rovnako nesporný a abstraktný je aj nárok ručiteľa, ktorý zaplatí, proti dlžníkovi, za ktorého ručiteľstvo smeruje a osobám tomuto dlžníkovi zmenečne zviazaným. Ručiteľ je zviazaný rovnako ako dlžník, za ktorého ručiteľstvo smeruje z hľadiska povahy a výšky jeho zmenkového záväzku a nevstupuje tým ani nepriamo do mimozmenečných vzťahov tohto dlžníka, aj keď so zmenkou súviseli. Nezakladá sa tým právo ručiteľa namietat okolnosti z kauzálnych vzťahov tohto dlžníka k iným osobám. Právo týchto kauzálnych námietok môže založiť iba zmluva medzi majiteľom zmenky a ručiteľom (rozsudok Vrchného súdu v Prahe zo dňa 26.03.2002 spis. značka 5Cmo/11/2002). Ručiteľ zo zmenky bez ďalšieho nezdieľa všeobecnoprávne postavenie avaláta, obzvlášť nemá bez ďalšieho právo namietat okolnosti, ktoré majú vo všeobecných právnych vzťahoch pôvod. Rovnako záväzok ručiteľa je nesporný a abstraktný. Takéto námietky nie sú celkom vylúčené, avšak ich úspešné uplatnenie predpokladá, že sú založené na celkom konkrétnych vzťahoch medzi ručiteľom a remitentom. Obdobné závery vyplývajú aj z rozsudku Vrchného súdu v Prahe zo dňa 13.07.1998 spis. značka 9Cmo/3/1998, v zmysle ktorého ručiteľ (aval) môže podľa Čl. I § 17 Zákona zmenkového a šekového namietat majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch zmenkovo zviazanej osoby, za ktorú bolo ručiteľstvo prevzaté (avaláta) k majiteľovi zmenky. Zákon zmenkový a šekový neobsahuje právnu úpravu podobnú ustanoveniu § 548 ods. 2 Občianskeho zákonníka alebo § 306 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého môže ručiteľ proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník. Zákon zmenkový a šekový žiadne takéto ustanovenie neobsahuje, nakoľko by to poprelo význam a zmysel zmenky ako prevoditeľného cenného papieru, pokiaľ by dlžník zo zmenky mohol činiť majiteľovi námietky z kauzálnych vzťahov iných osôb. Zmenkový ručiteľ je samostatným dlžníkom a nie je dlžníkom akcesorickým, akým je bežný ručiteľ podľa občianskeho alebo obchodného zákonníka. Obdobný záver, a to aj s odkazom na svoju skoršiu judikatúru prijal aj Najvyšší súd ČR v uznesení zo dňa 24.04.2007 sp. zn. 29Odo 1379/2006, z právnej vety ktorého vyplýva, že zmenečný ručiteľ nemôže uplatniť proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky, ktoré sa zakladajú výlučne na vzťahu remitenta a akceptanta (poprípade vystaviteľa), ale môže uplatniť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastnom vzťahu k remitentovi. Záver, že avalista nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z ich vlastných mimozmenkových vzťahov, vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo 362/2005 z 01.11.2008.

9. Na základe uvedeného okresný súd zhodnotil, že neboli relevantné a prípustné námietky žalovanej v 2/ rade, vyplývajúce z vlastných vzťahov medzi žalobcom ako remitentom a žalovaným v 1/ rade ako vystaviteľom zmenky spočívajúce v tvrdení o nenaplnení kauzálného záväzku, vo vzťahu ku ktorému mala žalobcom predložená zmenka plniť zabezpečovaciu funkciu. Nebolo preukázané, že by na základe dohody medzi žalobcom a žalovanou v 2/ rade bola žalovaná v 2/ rade v postavení avalistu za vystaviteľa zmenky oprávnená brániť sa voči povinnosti zmenku zaplatiť kauzálnymi námietkami vyplývajúcimi zo vzájomných vzťahov medzi žalobcom ako prvým majiteľom zmenky a žalovaným v 1/ rade ako vystaviteľom zmenky. Z uvedeného dôvodu rozhodol súd tak, že aj vo vzťahu k žalovanej

v 2/ rade ponechal v celom rozsahu v platnosti zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č.k. 38CbZm/46/2015-14 zo dňa 08.12.2015.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní o námietkach žalovaných proti zmenkovému platobnému rozkazu v celom rozsahu úspešný, preto mu súd priznal voči žalovaným v 1/ a v 2/ rade nárok na náhradu trov konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

11. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní v 1/ a v 2/ rade prostredníctvom právnej zástupkyne z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. b), h) CSP. Žalovaní namietali, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vytýkali okresnému súdu, že v ich neprítomnosti konal a rozhodol vo veci, pričom svoj postup odôvodnil tým, že v prípade žalovaného v 1/ rade tento síce svoju neprítomnosť ospravedlnil zo zdravotných dôvodov, pripojil aj správu ošetrojúceho lekára, z ktorej vyplývalo, že vzhľadom k ochoreniu menovaný nie je zdravotne spôsobilý zúčastniť sa súdneho pojednávania, ale súčasne nepožiadal o odročenie pojednávania s odkazom na ust. § 183 CSP. Žalovaní poukázali na ust. § 180, § 183 CSP, z ktorých vyplýva,

že pokiaľ sa osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané, naň nedostavia, je na rozhodnutí súdu, či bude konať aj v ich neprítomnosti. Pri tomto svojom rozhodnutí musí vychádzať predovšetkým z okolností tej - ktorej súdnej veci, keď musí zohľadniť, či neprítomnosť týchto osôb nemôže vyústiť do vyhlásenia nezákonného a nespravodlivého rozhodnutia, či prítomnosť týchto osôb nie je pre ďalšie konanie nevyhnutná a pod. Podľa žalovaných nová právna úprava už nevychádza pri možnosti konať v neprítomnosti strán v spore z pôvodnej procesnej úpravy, keď zákon priamo umožňoval súdu vec prejednať v neprítomnosti riadne predvolaného účastníka konania/strany v spore, ktorý sa nedostavil na pojednávanie a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie (§ 101 ods. 2 O.s.p.). Podľa novej úpravy sa pojednávanie môže odročiť len na základe rozhodnutia súdu, a to bez návrhu strany alebo na návrh strany. V obidvoch prípadoch môže byť pojednávanie odročené len z dôležitých dôvodov. Súd môže bez návrhu strany odročiť pojednávanie napríklad pre neprítomnosť predvolaných osôb, ak je ich účasť nevyhnutná, alebo z dôvodu podľa § 181 ods. 4 CSP, prípadne ak potrebuje vykonať ďalšie dôkazy (pozri aj § 182 CSP), môže tak urobiť aj z iných dôvodov na strane súdu (napr. práceneschopnosť konajúceho sudcu). Z uvedeného vyplýva, že potreba odročiť pojednávanie, resp. nekonať v neprítomnosti strán sporu nie je vždy vyvolaná návrhom strany. Z odôvodnenia okresného súdu o zákonnosti konania vo veci v neprítomnosti žalovaného v 1/ rade vyplýva, že pokiaľ sa žalovaný v 1/ rade ospravedlnil z dôležitého dôvodu na vytýčenom pojednávaní, ale nepožiadal o odročenie, súd mohol konať v jeho neprítomnosti. Uvedený záver ale z vyššie cit. ust. zákona vôbec nevyplýva. Z ust. § 183 CSP vyplýva len skutočnosť, že odročiť pojednávanie, a to bez návrhu strany alebo na jej návrh je možné len na základe dôležitého dôvodu. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že súd nebude konať v neprítomnosti strany sporu len v prípade, že sa ospravedlní a zároveň požiada o odročenie pojednávania. Uvedené vyvracia textácia zákona uvedená v § 180 CSP a v § 183 CSP.

12. Podľa žalovaných základnou povinnosťou súdu je poskytovať ochranu ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov, pričom táto musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (Čl. 2 základných zásad CSP). Predmetom súdnej veci je zaplatenie zmenky, pričom výška žiadanej sumy je 1.612.500 Eur, čo je nesporne obrovská čiastka. Zmenkový platobný rozkaz bol vydaný 8.12.2015 a doručený žalovaným v 1/ a 2/ rade tesne pred účinnosťou zákona č. 438/2015 (dňa 23.12.2015). Okresnému súdu bolo z námietok žalovaných v 1/ a v 2/ rade zrejmé, že tieto spočívajú v tvrdení, že uplatnená zmenka má zabezpečiť zaplatenie sumy, ktorá nebola žalovanému v 1/ rade nikdy poskytnutá, a to bez ohľadu na to, či sa malo jednať o úver alebo iný titul platenia. Okresný súd teda vedel, že žalovaní v 1/ a v 2/ rade poukazujú na to, že sa žalobca snaží získať vysokú sumu finančných prostriedkov bez toho, aby tieto žalovaným v 1/ a v 2/ rade poskytol, pričom svoj nárok, ktorý v zmluvnej rovine žalovaný v 1/ rade namietal, „skryl“ za zmenku a jej abstraktný charakter. Žalovaní v 1/ a v 2/ rade sú v dôchodcovskom veku, nemajú žiaden významnejší finančný majetok. Všetky tieto okolnosti mali byť pre okresný súd dôvodom, aby pre zabezpečenie spravodlivého rozhodnutia nekonal vo veci v neprítomnosti žalovaných v 1/ a v 2/ rade a z vlastného podnetu rozhodol o odročení pojednávania na iný termín, na ktorom by bol mohol za ich účasti prejednať ich námietky proti ZMPR a vykonať dôkaz výsluchom strán v spore. Žalovaní poukázali na to, že sa jednalo o prvé pojednávanie vo veci, pričom žalovaný v 1/ rade bol vážne chorý po prekonaných závažných zdravotných udalostiach, ktoré ohrozili jeho život, a pre ktoré bol od 7.12.2017 na PN. Žalovaný v 1/ rade nevedel, ako sa bude vyvíjať jeho zdravotný stav po operácii srdca, na základe ktorej bol hospitalizovaný až do 20.12.2017,

preto týždeň pred termínom pojednávania dňa 24.1.2018 absolvoval lekárske vyšetrenie na overenie jeho možnosti zúčastniť sa pojednávania, na základe ktorého mu účasť na pojednávaní nebola lekárom doporučená, o čom ihneď informoval okresný súd, ktorému bola táto skutočnosť známa dňa 26.1.2018. Názor okresného súdu, že svoj dôvod na neúčasti na pojednávaní neoznámil včas, nepovažovali za správny, keďže pri prevzatí predvolania na pojednávanie dňa 8.1.2018 nemohol žalovaný v 1/ rade vedieť, či mu bude pri kontrole zdravotného stavu lekárom zakázané zúčastniť sa pojednávania. Keďže žalovaná v 2/ rade ako manželka vedela o ospravedlnení neúčasti na pojednávaní žalovaným v 1/ rade, predpokladala, že bude pojednávanie odročené, preto sama už ospravedlnenie vo svojom mene neposielala. Žalovaný v 1/ rade zdôraznil, že považoval za dostačujúce, že pokiaľ sa ospravedlní z vážnych zdravotných dôvodov, bude pojednávanie automaticky odročené a už nie je potrebné zároveň dávať súdu návrh na takéto odročenie.

13. Žalovaní uviedli, že obsahom práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie nie je len rýchlosť konania, ale spravodlivé a zákonné usporiadanie vzájomných vzťahov, prejednanie vecí tak, aby bolo umožnené stranám využiť ich procesné práva, náležite zistiť skutkový stav, vec verejne prejednať a vyhlásiť v ich prítomnosti odôvodnené rozhodnutie vo veci. Postupom súdu prvej inštancie, ktorý dňa 30.1.2018 napriek neprítomnosti žalovaných v 1/ a v 2/ rade vo veci konal a následne aj rozhodol, došlo k porušeniu práv žalovaných v 1/ a 2/ rade na spravodlivý proces a bola im odňatá možnosť konať pred súdom, keďže každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (čl. 6 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd).

14. Žalovaní v ďalšom odvolacom dôvode namietali, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli, že podstatou ich námietok bola skutočnosť, že predložená zmenka mala plniť zabezpečovaciu funkciu na poskytnutie úveru, ktorý však nebol ani jednému zo žalovaných poskytnutý. Vzhľadom na charakter postavenia žalovaného v 1/ rade /vystaviteľ vlastnej zmenky a 2/ rade avalista vystaviteľa, okresný súd posudzoval tieto námietky vo vzťahu ku každému žalovanému zvlášť. Žalovaní uviedli, že v konaní predložená zmenka mala slúžiť na zabezpečenie splatenia úveru, ktorý mal byť následne žalobcom žalovanému v 1/ rade poskytnutý. Žalovaná v 2/ rade sa so žalobcom dohodla, že bude za splatenie poskytnutého úveru ručiť avalovaním zabezpečovacej zmenky. Na preukázanie uvedených skutočností chceli žalovaní v 1/ a v 2/ rade vykonať dokazovanie ich výsluchom a výsluchom žalobcu, keďže iné listinné doklady k tomuto záväzkovému vzťahu neexistovali a dohody boli urobené v ústnej forme. Predložiť dôkaz o neposkytnutí úveru, a tým zneužití zmenky žalovaní v 1/ a v 2/ rade nemohli, keďže negatívny dôkaz sa vykonať nedá. Napriek tomu, že funkciou zabezpečovacej zmenky je zabezpečenie hlavného záväzku, vo vzťahu k nemu zmenka vystupuje celkom nezávisle a samostatne. Zmenka, ktorá možno v budúcnosti bude plniť zabezpečovaciu funkciu k určitému inému nezmenkovému záväzku, môže existovať skôr, čo sa stalo aj v tomto prípade, keďže z povahy zmenky vyplýva, že je abstraktným cenným papierom (v texte zmenkovej listiny sa neuvádza hospodársky dôvod jej vystavenia). Zmenka bola v súdenom prípade vystavená a žalobcovi odovzdaná potom, čo tento prisľúbil finančné prostriedky poslať žalovanému v 1/ rade na účet. Bez odovzdania zmenky žalovaným v 1/ rade tak nebol žalobca ochotný urobiť. Žalovaný v 1/ rade sa domáhal poskytnutia úveru, keď sa však tak nestalo, považoval mimozmenkový vzťah za ukončený, nenaplnený a záležitosť za uzavretú. Žalovaní poukázali na to, že aj keď zmenka predstavuje abstraktný a nesporný záväzok a nepotrebuje k svojej existencii žiadne ďalšie platné záväzky, v praxi je nezvyklé, aby zmenky existovali úplne bez akejkoľvek inej kauzálnej príčiny. K vystaveniu väčšiny zmienek vedie nejaká príčina (iný záväzkový vzťah). Najmä zabezpečovacia zmenka vzniká v dôsledku požiadavky jednej zo zmluvných strán na vystavenie zmenky ako nástroja zabezpečenia prípadných pohľadávok z kauzálneho vzťahu. To znamená, že medzi veriteľom/neskorším majiteľom zabezpečenej zmenky a dlžníkom/vystaviteľom zmenky vzniká samostatný právny vzťah, keď právne je možné chápať takúto požiadavku ako návrh na uzatvorenie zmluvy. Pokiaľ s týmto návrhom druhá strana súhlasí a zmenku vystaví, pôjde o prijatie tohto návrhu, a teda k uzavretiu zmluvy - dohody o zabezpečení zmenkou. Dohoda o zabezpečení pohľadávky zmenkou určuje najmä, aká povinnosť je týmto spôsobom zabezpečená. Pokiaľ je táto povinnosť splnená, nemal by podľa zmluvy (a v súlade s dobrými mravmi) veriteľ mať právo zmenku použiť, a to ani na iný účel, než na aký bola zabezpečovacia zmenka vystavená a ako bolo dohodnuté. V prípade dohody o zabezpečení pohľadávky sa jedná o nepomenovanú, inomínatnu zmluvu, ktorá nemá žiadne obligatórne požiadavky týkajúce sa formy danej zmluvy. Vo väčšine prípadov sa dohoda o zabezpečení zmenkou uzatvára len neformálnou ústnou dohodou, čo bol aj súdený prípad. Keďže zabezpečovacia zmenka bola vystavená len za účelom zabezpečenia úveru, ktorý mal žalobca poskytnúť žalovanému v 1/ rade a k tomu nedošlo, nemohol ju žalobca použiť na zaplatenie tam uvedenej zmenečnej sumy. Rovnako dohoda žalobcu so žalovanou v 2/ rade

vychádzala zo základnej podmienky, že avaluje zabezpečovaciu zmenku, aby ručila za splatenie úveru, ktorý mal žalobca poskytnúť jej manželovi - žalovanému v 1/ rade. Uvedené tvrdenia bolo možné zo strany žalovaných v 1/ a 2/ rade preukázať výsluchom strán v spore, čo bolo žalovaným v 1/ a 2/ rade znemožnené nesprávnym postupom okresného súdu, keď konal a rozhodoval v ich neprítomnosti pri nesplnení zákonných podmienok. Na záver dali žalovaní (nesprávne uvedené žalobcovia) do pozornosti skutočnosť, že listom zo dňa 28.2.2018 im bolo súdom prvej inštancie oznámené, že dňa 30.1.2018 bol vo veci vyhlásený rozsudok, pričom ako žalovaný v 3/ rade bola okrem žalovaných v 1/ a v 2/ rade označená spoločnosť MG Logistic s.r.o. „v reštrukturalizácii“, so sídlom Unionka 9351/54, 960 01 Zvolen, IČO: 36 431 621, pričom žalovaným v 1/ a v 2/ rade nebolo nikdy doručené žiadne rozhodnutie, ktorým by sa bol rozšíril okruh účastníkov na strane žalovaného a o žalovanom v 3/ rade sa nezmieňuje ani napadnuté rozhodnutie. Navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec mu vrátiť na nové rozhodnutie a prejednanie veci. Zároveň si uplatnili trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

15. Následne žalovaná v 2/ rade v samostatnom podaní zo dňa 30.4.2018 doplnila svoj odvolací dôvod podľa 365 ods. 1 písm. b) CSP o ďalšiu skutočnosť, a to, že jej postavenie je založené na skutočnosti, že avalovala žalovanú zmenku, ktorú vystavil žalovaný v 1/ rade. Predmetná zmenka bola zmenkou zabezpečovacou, ktorá mala slúžiť na zabezpečenie následne poskytnutého úveru od žalobcu, ktorý sa podľa jej informácií takouto činnosťou zaoberal, keďže je aj dobre situovaným podnikateľom nielen doma, ale aj v zahraničí. Konajúci súd postupoval pri vydávaní ZPR zo dňa 8.12.2015 podľa právnej úpravy platnej do 22.12.2015, keď dňom 23.12.2015 bolo zrušené ustanovenie § 175 O.s.p. o zmenkovom a šekovom platobnom rozkaze. V tomto čase však už bolo účinné ust. § 5a ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (od 1.5.2015), podľa ktorého je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom. Žalovaná v 2/ rade bola názoru, že súd prvej inštancie už pri vydávaní ZPR, ako i pri vydávaní napadnutého rozsudku č.k. 38CbZm/46/2015-158 zo dňa 30.1.2014 mal brať do úvahy uvedené ustanovenie zákona a súd prvej inštancie i Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodno-právneho kolégia NS SR zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré stanovisko bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2015, pod č. 93. Z uvedeného, odkazujúc na svoje odvolanie zo dňa 25.4.2018 žiadala žalovaná v 2/ rade, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie a prejednanie veci.

16. K doručenému odvolaniu žalovaných v 1/ a v 2/ rade sa písomne vyjadril žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne. Mal za to, že právny názor zástupcu žalovaných, podľa ktorého odročenie pojednávania bez návrhu sporovej strany, pokiaľ dôvod odročenia má spočívať výlučne v dôvodoch na strane danej sporovej strany, nie je správny a nevychádza z platnej právnej úpravy. Dal do pozornosti, že zo strany žalovanej v 2/ rade nebol voči konajúcemu súdu urobený vôbec žiaden úkon zakladajúci aspoň hypotetický dôvod na odročenie pojednávania. Podľa žalobcu žalovaní opomínajú skutočnosť, že v platnej právnej úprave nie je daná povinnosť, ale maximálne možnosť konajúcemu súdu odročiť pojednávanie z dôležitého dôvodu. Domáhať sa, aby konajúci súd bez návrhu pojednávanie odročil iba z dôvodu, že sa žalovaný 1/ rade ospravedlnil, hoci o odročenie pojednávania nepožiadal, by predstavovalo porušenie rovnosti sporových strán, kedy by konajúci súd substituoval prejav vôle sporovej strany, čím by priamo porušil práva druhej sporovej strany minimálne na hospodárnosť konania. Domnienka, že žalovaná v 2/ rade ako manželka žalovaného v 1/ rade vedela o ospravedlnení manžela, a preto voči konajúcemu súdu nielen neurobila žiaden úkon, ale sa ani na pojednávanie nedostavila, podľa žalobcu nemá vôbec žiadnu oporu ani v súčasnej a ani v predchádzajúcej procesnej norme upravujúcej konanie pred súdom. Je povinnosťou sporových strán sa na základe riadne doručeného predvolania na pojednávanie dostaviť, a to bez ohľadu na rodinné alebo iné väzby s ostatnými účastníkmi konania. Názor žalovaných, že konaním a rozhodnutím okresného súdu v neprítomnosti žalovaných došlo k údajnému porušeniu ich práv na spravodlivý proces a došlo k odňatiu ich možnosti konať pred súdom, podľa žalobcu nie je ani len teoretickým tvrdením, nakoľko žalovaní boli riadne predvolaní, predvolania si prebrali a o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu ani jeden z nich nepožiadal. Ak by tento názor žalovaných mal reálny základ, dochádzalo by k neprimeraným prieťahom v konaní, nakoľko by na odročenie pojednávania postačovalo: I. svoju neúčasť ospravedlniť, II. absolútne odignorovať možnosť zvoliť si právneho zástupcu, III. mať iba vedomosť o tom, že niektorá sporová strana svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnila a konajúci súd by mal automaticky pojednávanie odročiť.

17. K údajnému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie žalobca uviedol, že žalovaní nimi tvrdenú zabezpečovaciu funkciu zmenky v konaní nepreukázali, a to najmä, nie však výlučne z dôvodu, že hoci zmenku nielen podpísali, ale aj vlastnoručne vyplnili, v konaní nepredložili

údajnú úverovú zmluvu podpísanú žalovaným ako údajným veriteľom, pričom pri úverových vzťahoch nie je práve obvyklou vlastná zmenka vlastnoručne vyplnená, ale blankozmenka s absentujúcou zmenkovou sumou a splatnosťou a s podpísanou dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že by predmetnú zmenku vystavil a podpísal žalovaný v 1/ rade a avalovala žalovaná v 2/ rade. Existencia žalovanými tvrdenej kauzy o úverovom vzťahu nebola vôbec preukázaná. K doplneniu odvolania a k dôvodu v ňom uvedenému uviedol, že samotné tvrdenie o údajnej zabezpečovacej funkcii zmenky vo vzťahu k akémusi úveru, je iba ničím nepreukázanou fikciou žalovaných, ktorá sa nezakladá na pravde. Tvrdenie žalovaných, podľa ktorého sa má žalobca zaoberať poskytovaním úverov, nie je taktiež ničím podložené, pričom poukázal na skutočnosť, že žalobca je fyzickou osobou, takže nie je daný žiaden dôvod domáhať sa ochrany zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá medzi stranami sporu nebola nikdy uzavretá. Žalovaná v 2/ rade jednak nikdy v konaní netvrdila, že by mala byť spotrebiteľom, ale čo je podstatnejšie, toto nikdy žiadnym dôkazom nepreukázala a tvrdenie, že medzi žalobcom a žalovanými má ísť dokonca o spotrebiteľský vzťah, žalobca v celom rozsahu rozporoval a považoval za fabuláciu nevychádzajúcu absolútne zo skutkového stavu veci. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

18. K doručenému vyjadreniu sa písomne vyjadrili žalovaní prostredníctvom právnej zástupkyne (č.l. 287 - 289 spisu). Poukázali na to, že postup súdu v prípade, že sa na pojednávanie nedostavia predvolané osoby, upravuje § 180 a § 183 CSP. V danom prípade po otvorení pojednávania okresný súd zistil, že sa na pojednávanie nedostavili žalovaný v 1/ rade, ktorý svoju neprítomnosť náležite ospravedlnil dokladom o práceneschopnosti a žalovaná v 2/ rade. Konajúci súd pojednávanie otvoril a z dôvodu absencie návrhu na odročenie pojednávania vo veci konal a rozhodol. Podľa žalovaných okresný súd mal postupovať v zmysle ust. § 180 CSP a vyhodnotiť, či je možné pojednávanie otvoriť a či tu nie sú dané podmienky pre odročenie pojednávania, ktorá situácia v prípade žalovaných nastala. Konajúcemu súdu bolo zrejmé, že žalovaný v 1/ rade bol (a v súčasnosti stále je) vážne chorý, že nebol v tom čase zastúpený advokátom, pričom sa jedná o zložitú problematiku, veľmi vysokú žalovanú sumu. Jednalo sa o spor zo zmenky, pričom používanie a často i zneužívanie zmeniek a zmenkových platobných rozkazov v SR pre získanie majetkových výhod niektorých podnikateľských subjektov bolo všeobecne známou skutočnosťou, ktorá viedla k zmene príslušných zákonov. Tieto samotné skutočnosti predstavovali dôležité dôvody, ktoré mali byť podkladom pre rozhodnutie súdu, že nebude pojednávať v neprítomnosti žalovaných, ktorí sa zaplateniu žalovanej sumy bránili. Ustanovenie § 180 CSP nepredpokladá pre rozhodnutie súdu žiaden návrh strany v spore, ani inej osoby. V prejednávanej veci sa však okresný súd obmedzil len na postup podľa § 183 ods. 1 veta druhá CSP. Žalovaní poukázali na to, že platná právna úprava zakotvuje možnosť odročenia pojednávania na základe rozhodnutia súdu v 2 prípadoch, a to na návrh strany alebo bez návrhu, čo vyplýva z ustanovenia § 183 ods. 1 CSP. V oboch prípadoch zákon vyžaduje, aby tak bolo urobené len na základe vážnych dôvodov. Základnou povinnosťou súdu je rozhodnúť vec spravodlivo tak, aby boli ochránené práva a oprávnené záujmy účastníkov konania. Súd pri rozhodovaní postupuje tak, aby mal pre svoje rozhodnutie zistený úplný skutkový stav a aby všetky procesné práva boli zachované (Čl. 2 ods. 1, 2 CSP). Návrh na odročenie pojednávania, na absenciu ktorého poukazuje žalobca a na ktorý sa odvolával okresný súd, je predpokladom pre postup podľa § 183 ods. 1 veta druhá CSP. Žalovaní boli názoru, že vážny zdravotný stav jednej strany v spore, jeho ospravedlnenie na pojednávaní, charakter prejednávanej veci, výška požadovanej úhrady, skutočnosť, že žalovaní si doposiaľ svoje procesné povinnosti plnili, pričom úhrade žalovanej sumy sa bránili, boli dôvodom, pre ktorý mal súd pri zachovaní spravodlivého súdneho procesu pojednávanie neotvoriť a podľa § 183 ods. 1 prvá veta odročiť. Tvrdenie žalobcu, že zákon neukladá povinnosť súdu odročiť pojednávanie bez návrhu, považovali v rozpore s právnou úpravou. Poukázali na to, že súd je povinný postupovať tak, aby bol účel súdneho konania zachovaný a dodržaný, v opačnom prípade porušuje práva strán v spore na súdnu ochranu. Pokiaľ má súd právo rozhodnúť o odročení pojednávania v určitých prípadoch, je povinný v prvom rade vyhodnotiť, či nie je takéto rozhodnutie na mieste a až potom postupovať podľa nasledujúcich ustanovení zákona, čím sa okresný súd neriadil. V tejto súvislosti poukázal na Čl. 3 ods. 1 CSP.

19. Pokiaľ žalobca spochybňoval tvrdenia žalovaných, že zmenka mala plniť len zabezpečovaciu funkciu pre prípad poskytnutia úveru žalobcom žalovanému v 1/ rade, ktorý však nebol poskytnutý a poukazoval na absenciu dôkazov, ktoré by uvedené tvrdenie preukazovali, tak žalovaní uviedli, že prijatie žalovanej sumy vždy popierali a poukázali na to, že žalobca nemá okrem zmenky žiaden dôkaz, že by finančné prostriedky v obrovskej čiastke na účet žalovaného v 1/ rade poukázal. Keďže žalobca

vychádza pri preukazovaní svojho práva z abstraktnosti zmenky ako zmenkového cenného papiera a tvrdí, že svoje zákonné dôkazné bremeno predložením platnej zmenky uniesol, ostáva na žalovaných preukázať negatívny dôkaz, čo nie je možné. Žalovaní nemajú inú možnosť, ako preukázať nepravdivosť žalobcových tvrdení, skrývajúcim sa za abstraktnosťou zmenky tým, že požiadajú príslušné orgány o preverenie toku údajne poskytnutých finančných prostriedkov. Žalobca je občanom inej republiky, prevod sumy 1.612.500 Eur by musel byť niekde zachytený, pričom transakcie nad 100.000 Eur boli z dôvodu boja proti praniu špinavých peňazí oznamované príslušným úradom. Zároveň zotrvali na všetkých doterajších tvrdeniach.

20. K doručenému vyjadreniu žalovaných sa písomne vyjadril žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne (č.l. 301 - 302 spisu). Poukázal na to, že žalovaní vo svojom vyjadrení napriek formálnemu poukázaniu na to, že právny názor žalobcu je v rozpore s platnou právnou úpravou, tento rozpor nielen nezdôvodnili, ale ani nepreukázali. Právny názor žalovaných, že súd prvej inštancie mal z dôvodu vážneho zdravotného stavu a ospravedlnenia jedného zo žalovaných automaticky odročiť pojednávanie, nemá oporu v žiadnom z ustanovení CSP, nakoľko v prípade akýchkoľvek vážnych dôvodov na odročenie mal žalobca za to, že toto odročenie je povinná navrhnuť tá sporová strana, u ktorej sa takýto vážny dôvod vyskytol. Ani zdravotný stav, ani charakter prejednávanej veci, ani ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, ani výška požadovanej sumy samé o sebe ani vo vzájomných súvislostiach nie sú podľa žalobcu dôvodmi na automatické odročenie termínu vytýčeného pojednávania, ktoré bolo sporovým stranám riadne oznámené a tieto ho zjavne vzali na vedomie. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

21. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v medziach ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP na základe podaného odvolania žalovaných v 1/ a v 2/ rade a postupom bez nariadenia pojednávania verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania ust. § 219 ods. 1, 3 CSP bol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch, potvrdený ako v týchto výrokoch vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

22. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalovaných v 1/ a v 2/ rade bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoZm/5/2019-376 zo dňa 16.07.2019, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, podľa vyššie uvedeného uznesenia dňa 17.09.2019 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnemu vyhláseniu rozsudku Krajským súdom v Žiline.

23. Primárne k svojmu procesnému postupu v súvislosti s zhodnotením odvolacích dôvodov žalovaných v 1/ a v 2/ rade krajský súd uvádza, že v zhode s okresným súdom vychádzal aj z ustanovenia § 471 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinného v zmysle § 474 od 1. júla 2016, keď konania o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov, za viazanosti prechodným ustanovením § 372y ods. 2 zákona č. 438/2015 Z.z., ktorým bol s účinnosťou od 23.12.2015 zmenený a doplnený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, podľa ktorého ak bol zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz doručený do dňa účinnosti tohto zákona, súd postupuje podľa doterajších predpisov. V prejednávanej veci bol na Okresný súd v Žiline doručený návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, a to dňa 14.09.2015 (prezentačná pečiatka Okresného súdu v Žiline, č.l. 1 spisu), k vydaniu zmenkového platobného rozkazu č.k. 38CbZm/46/2015-14 došlo dňa 08.12.2015, k jeho doručeniu podľa doručeník na č.l. 16 spisu došlo žalovanému v 1/ rade dňa 21.12.2015 a žalovanej v 2/ rade dňa 17.12.2015 a námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu zo strany žalovaných boli doručené Okresnému súdu v Žiline dňa 22.12.2015 (prezentačná pečiatka na č.l. 18 spisu). Z týchto časových údajov je zrejmé, že konanie o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze začalo pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku. Ustanovenie § 471 ods. 1 CSP aktivizuje starý procesný režim na konanie za tohto starého režimu začatého a prebiehajúceho aj počas účinnosti nového procesného režimu, a to CSP. Takýto postup je odôvodnený v prípade, v ktorom zákonodarca určitý inštitút z právneho poriadku vypustil, preto je logické, že začaté konanie ohľadom tohto inštitútu sa dokončí podľa doterajšieho procesného predpisu. Ustanovenie § 175 O.s.p., ktoré upravovalo konanie o zmenkovom platobnom rozkaze, Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neobsahuje, preto prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471 ods. 2 CSP rieši postup súdu v prípade vydania a doručenia zmenkového platobného rozkazu za účinnosti O.s.p. a ďalšieho postupu v námietkovom konaní potom, ako nadobudol účinnosť nový procesný predpis CSP. V prejednávanej veci odvolacie dôvody žalovaných

súviseli s postupom súdu prvej inštancie v námietkovom konaní, a to v rozsahu a s následkami, ktoré v novom predpise už upravené nie sú, a preto bolo v odvolacom konaní potrebné, pokiaľ ide posudzovanie dokazovania v námietkovom konaní, postupovať analogicky podľa starého procesného režimu (primerane rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Obdo/44/2017), a to za dodržania procesného postupu podľa ustanovení CSP.

24. Odvolací súd uvádza, že rozsudok okresného súdu posudzoval v rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov žalovaných v 1/ a v 2/ rade, obsiahnutých v podaní zo dňa 25.4.2018 (č.l. 178 - 180 spisu) v spojení so žalovanou v 2/ rade samostatne doplnenom odvolaní zo dňa 30.4.2018. Žalovaní práve predmetným odvolaním stanovili kvalitatívnu, ako aj kvantitatívnu stránku posudzovania napadnutého rozhodnutia okresného súdu krajským súdom. Za aplikácie ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP z podaného odvolania žalovaných bolo zrejmé, že nesúhlasili so skutkovým a právnym záverom okresného súdu, pokiaľ tento ponechal zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č.k. 38CbZm/46/2015-14 zo dňa 08.12.2015 v platnosti, v spojení aj so závislým výrokom o nároku na náhradu trov konania, vzniknutých na strane žalobcu v celkom rozsahu. Žalovaní v podstate namietali, že postupom okresného súdu im bol znemožnený výkon procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Ďalej žalovaní mali za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ dospel k záveru o nepreukázaní kauzálnych námietok žalovaných, vo vzťahu k charakteru žalobcom predloženej zmenky, ktorá mala plniť zabezpečovaciu funkciu. Žalovaná v 2/ rade v samostatne doplnenom odvolaní uviedla, že zmenka mala slúžiť na zabezpečenie poskytnutého úveru žalobcom, ktorý sa takouto činnosťou zaoberá, avalovala, pričom okresný súd pri vydávaní zmenkového platobného rozkazu a ani pri vydávaní rozsudku nevzal do úvahy ust. § 5a ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa ako i Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa.

25. Krajský súd zvyrazňuje, že v odvolacom konaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie podľa ust. § 383 CSP, za preukázanej splnenej poučovacej povinnosti okresným súdom podľa ust. § 153 o tom, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky) včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu ako aj podľa ust. § 154 CSP o tom, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Takéto poučenie bolo súčasťou predvolania na nariadené pojednávanie vo veci na deň 30.01.2018, ktoré bolo okresným súdom doručované žalobcovi, žalovanému v 1/ rade dňa 8.1.2018 a žalovanej v 2/ rade dňa 27.12.2017 (č.l. 129 spisu). Zároveň bol odvolací súd viazaný koncentračnou zásadou, ktorá platí v námietkovom konaní proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu okresným súdom č.k. 38CbZm/46/2015-14 zo dňa 08.12.2015 a ktorá sa prejavuje aj v štádiu odvolacieho konania v tom zmysle, že odvolacie dôvody nemôžu rozširovať námietky podané žalovanými proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1M Obdo V 6/2008, podľa ktorého „...pre námietky a konanie o námietkach sa prísne uplatňuje koncentračná zásada spočívajúca v tom, že v konaní o námietkach súd môže preskúmať len námietky, ktoré boli podané v lehote 3 dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Na neskôr podané námietky už súd nemôže brať zreteľ. Výnimkou z uvedeného pravidla nemôžu byť ani námietky uvedené až v dovolaní alebo v mimoriadnom dovolaní. Ani dovolaním nemožno do konania vzniesť námietky, ktoré neboli podané v zákonom ustanovenej lehote a urobiť ich tak predmetom konania o námietkach“. Ďalej krajský súd poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 1Obdo V 34/2014, podľa ktorého „...v odvolacom konaní nemožno prihliadnuť na námietky, ktoré žalovaný neuplatnil včas proti zmenkovému platobnému rozkazu“.

26. Prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav krajský súd nezistil procesné pochybenie okresného súdu, v dôsledku ktorého by bolo znemožnené strane - žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a v postupe okresného súdu žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd po skutkovej a právnej stránke súhlasí s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom okresný súd dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky relevantného charakteru.

27. Len k odvolacím dôvodom žalovaných v 1/ a v 2/ rade a na zdôraznenie správnosti procesného postupu a rozhodnutia okresného súdu krajský súd uvádza nasledovné.

28. V procesnoprávnej rovine, k námietke, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, I. ÚS 35/98). Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30.06.2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

29. Právo strany, aby jej vec bola prejednaná verejne a v jej prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti strany, ale tak, že súd je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je v danej veci vyjadrená hlavne v ustanovení § 178 ods. 2 CSP, ktoré súdu ukladá predvolanie doručiť strane alebo jej zástupcovi tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Bolo na strane sporu, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania na súde. Ak strane sporu bránila určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mal z tohto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania s uvedením dôležitého dôvodu a zároveň s uvedením, že od nej nemožno spravodlivo požadovať, aby sa na pojednávaní nechala zastúpiť (ust. § 183 ods. 1 CSP). Ustanovenie § 180 CSP súdu umožňuje prejednať vec aj v neprítomnosti osôb, ktoré, hoci riadne predvolané, sa nedostavili na pojednávanie (primerane rozhodnutie NS SR, sp. zn. 7Cdo/19/2018).

30. V danej veci z obsahu spisu vyplývalo, že súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 30.01.2018, na ktoré včas predvolal žalobcu (predvolanie mu bolo doručené dňa 29.12.2017, č.l. 132 spisu), žalovaného v 1/ rade, ktorému bolo doručené predvolanie dňa 8.1.2018 a žalovanú v 2/ rade, ktorej bolo predvolanie doručené dňa 27.12.2017 (doručenky na č.l. 129 spisu). V podaní zo dňa 25.01.2018, doručenom okresnému súdu dňa 26.01.2018, podpísanom žalovaným v 1/ rade tento uviedol, že „...„Dovoľujem si Vás požiadať o ospravedlnenie mojej neúčasti na pojednávaní dňa 30.1.2018. Potvrdenie ošetrojúceho lekára je v prílohe“. Z obsahu Zápisnice o pojednávaní zo dňa 30.01.2018 vyplývala konštatácia okresného súdu o zachovaní lehoty na prípravu pojednávania (§ 178 ods. 2 CSP). Po vyvolaní veci, zisťovaní prítomnosti predvolaných osôb okresný súd konštatoval, že sa nedostavili žalovaní v 1/ a v 2/ rade, ktorí doručenie predvolania na termín pojednávania majú riadne a včas vykázané. Okresný súd oboznámil ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní žalovaného v 1/ rade. Na to bolo vyhlásené uznesenie, ktorým okresný súd otvoril pojednávanie v neprítomnosti žalovaných v 1/ a v 2/ rade, žalobca predniesol žalobu a vyjadrenie k námietkam žalovaných a nemal návrhy na doplnenie dokazovania. Následne okresný súd postupoval podľa ust. § 181 ods. 2 CSP, oboznámil originál zmenky, ukončil dokazovanie a vo veci rozhodol.

31. Vychádzajúc z obsahu podania žalovaného v 1/ rade zo dňa 25.01.2018 (§ 124 ods. 2 CSP) mal odvolací súd za zrejmé, že žalovaný v 1/ rade mal v úmysle oznámiť svoju neprítomnosť na nariadenom súdnom pojednávaní a požiadať o jej ospravedlnenie; z ničoho ale nebolo možné vyvodiť, tak ako tvrdil v odvolaní, že by obsahom tohto podania bol aj jeho návrh o odročenie tohto pojednávania. Krajský súd uvádza, že procesný úkon strany sporu adresovaný súdu, ktorým (len) žiada o ospravedlnenie svojej neúčasti na nariadenom pojednávaní a (iba) vysvetľuje jej dôvod bez toho, aby zároveň navrhol odročenie tohto pojednávania, nemožno považovať za žiadosť strany sporu o odročenie súdneho pojednávania v zmysle 183 CSP. Ak v danom prípade žalovaný v 1/ rade predložil okresnému súdu

potvrdenie lekára, a to len „Výmenný lístok“ zo dňa 24.01.2018, napriek tomu, že v tomto doklade uvádza PN od 07.12.2017, potvrdzujúci, že mu nebolo doporučené zúčastniť sa súdneho pojednávania, tak súhlasí odvolací súd so záverom okresného súdu, že tento dôvod neúčasti nebol oznámený včas. Navyiac, žalovaným v 1/ rade tento doklad bol predložený bez toho, aby zároveň navrhol odročenie pojednávania, a tak toto potvrdenie mohlo byť vyhodnotené len ako ospravedlnenie neúčasti zo zdravotných dôvodov, a preto okresnému súdu nič nebránilo v tom, aby v tento deň pojednával a po vyhlásení dokazovania za skončené aj vyhlásil rozsudok. Takýmto postupom súdu prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti primerane poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 26. februára 1998 sp. zn. 3 Cdo 1/98, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 120/1999, dospel k záveru, že za postup odnímajúci účastníkovi možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) nemožno označiť, keď súd vec prejedná v neprítomnosti účastníka, ktorý síce zaslal súdu lekárske potvrdenie o svojom ošetrovaní a práceneschopnosti, ale nepožiadaval o odročenie pojednávania. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu bola v prejednávanej veci obdobná situácia - aj tu strana sporu oznámila okresnému súdu dôvod svojej neúčasti na nariadenom pojednávaní, avšak nepožiadala o odročenie pojednávania. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd primerane na záver vyjadrený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 4 Cdo 116/93, sp. zn. 5 Cdo 345/2012 i na rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co 46/2018, od ktorého nevidel dôvod sa odchýliť. Odvolací súd poukazuje na tieto rozhodnutia práve z dôvodu, že žalovaný v 1/ rade nepožiadaval o odročenie pojednávania, a preto pri prejednaní veci v jeho neprítomnosti za splnených podmienok nemohlo dôjsť k odňatiu žalovaného v 1/ rade konať pred súdom.

32. Vo vzťahu k žalovanej v 2/ rade, táto sa na nariadené pojednávanie, napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavila a svoju neúčasť žiadnym spôsobom neospravedlnila. Pokiaľ okresný súd prejednal vec v neprítomnosti žalovanej v 2/ rade, tak týmto postupom nemohlo dôjsť k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Neobstojí námietka, že žalovaná v 2/ rade predpokladala, že okresným súdom, vzhľadom na ospravedlnenie žalovaného v 1/ rade bude pojednávanie odročené, keďže je to len súd, ktorý podľa ust. § 180 CSP rozhodne, či sa pojednávanie bude konať a nie strana sporu. K záveru neodňatia možnosti žalovanej v 2/ rade konať pred súdom pristupuje primerane aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.11.1993, sp. zn. 4Cdo 116/93, podľa ktorého právnej vety „...účastníkovi nebola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, ak účastník nepožiadaval o odročenie pojednávania a ani ďalšieho pojednávania sa bez ospravedlnenia nezúčastnil, hoci o pojednávaniach bol riadne a s dostatočným predstihom upovedomený“. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. februára 1998, sp. zn. 3Cdo 1/98, z jeho právnej vety vyplýva ... „ak právny zástupca účastníka zaslal súdu lekárske potvrdenie o svojom ošetrovaní, avšak nepožiadaval o odročenie pojednávania a odvolací súd pojednával v jeho neprítomnosti, neodňal tým účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa ust. § 237 ods. f) O.s.p.“. Krajský súd poukázal na tieto súdne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR aj vzhľadom k tomu, že v danej veci žalovaný v 1/ rade nepožiadaval o odročenie pojednávania, a žalovaná v 2/ rade svoju neúčasť ani neospravedlnila, a preto pri prejednaní veci v jej neprítomnosti za splnených podmienok nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalovanej v 2/ rade konať pred súdom.

33. Tak v občianskom súdnom konaní ako i v civilnom sporovom súdnom konaní sa kladie dôraz na to, aby bola zabezpečená rýchla a účinná ochrana práv a oprávnených záujmov, a preto k naplneniu tohto účelu súdneho konania má viesť aj spôsob a postup konania tak, ako to vyžaduje ust. Čl. 17 CSP. Práve postupom okresného súdu, ktorý mal splnené podmienky k prejednaní veci v neprítomnosti žalovaných a ktorý okresný súd vec pripravil tak, aby mohlo o nej byť rozhodnuté na jedinom pojednávaní, bolo rešpektované ust. § 157 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 179 ods. 1 CSP.

34. Krajský súd konštatuje, že boli splnené podmienky k prejednaní veci v neprítomnosti žalovaných, a to s ohľadom aj na dôslednú aplikáciu zásady rovnosti strán v súdnom konaní, ktorá je vyjadrená nielen v Čl. 6 CSP, ale aj v Čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky. Zásada rovnosti strán v súdnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02). Pod rovnakým postavením strán sporu možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane. Obsah práva rovnosti ako jedného z určujúcich ústavnoprávnych princípov občianskeho súdneho konania spočíva v tom, že všetky strany civilného sporového konania, ako aj iného civilného procesu, majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia, alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia

strany sporu, nie je podstatné ani to, ktorá zo strán sporu sa stane žalobcom a ktorá je žalovaný (II. ÚS 35/02) a nie je rozhodujúci ani predmet sporu. Zásada vyjadrujúca „právo na spravodlivý súdny proces“ je spojená s nutnosťou rovnakých „pravidiel hry“, ale tiež aj s princípom „rovnosti zbraní“ pre strany súdneho konania. Súdy sú preto povinné túto zásadu, ktorá je upravená aj v Čl. 6 CSP, aplikovať vo vzťahu ku stranám súdneho konania, t.j. bez ohľadu, aké majú procesné postavenie, a to nielen proti sporovej strane, v danom prípade žalovaným, ktorí podali odvolanie, ale aj vo vzťahu k žalobcovi. Žalobca ako strana v spore pri rovnosti so žalovanými má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a je to práve súd, ktorý aj podľa Čl. 17 CSP postupuje v súčinnosti so stranami sporu tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Okresný súd poskytol žalovaným ako strane sporu priestor uplatňovať svoje práva, z ktorého dôvodu nebolo možné dospieť k záveru, že došlo k porušeniu práva žalovaných na súdnu ochranu. Krajský súd v súvislosti so svojimi závermi poukazuje primerane aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 153/07, podľa ktorého „...zmyslom procesných garancií, vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3 a z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je zabezpečiť, aby bola účastníkovi konania, na ktorého sa tieto garancie vzťahujú, poskytnutá zo strany príslušného orgánu verejnej moci rozumná a dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím svojich procesných práv za podmienok, ktoré ho nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhým účastníkom konania. Ak procesný postup orgánu verejnej moci objektívne poskytol účastníkovi konania priestor uplatniť tieto procesné práva, no ten ich bez dôvodu hodného osobitného zreteľa nevyužil (prípadne nevyužil v plnom rozsahu), nemožno dospieť k záveru, že došlo k porušeniu jeho základných práv na súdnu ochranu, na rovnosť v konaní alebo na prerokovanie veci v jeho prítomnosti, prípadne k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie“. Krajský súd zdôrazňuje, že nedošlo k porušeniu ani Ústavou garantovaných práv žalovaných ako strany v zmysle Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Ide o právo v danom prípade žalovaných ako strany sporu, aby sa ich vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov aj v ich prítomnosti s tým, aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, pričom k realizovaniu tohto práva žalovanými, postupom okresného súdu, ktorý je vyhodnotený krajským súdom vyššie, boli žalovaným vytvorené podmienky.

35. Nebolo odňaté ani právo žalovaným v označovaní a v predkladaní dôkazov. V podstate žalovaní už v rámci podaných námietok v podaní zo dňa 21. decembra 2015 si mohli plniť svoju dôkaznú povinnosť, t.j. už v námietkach označiť, prípadne pripojiť dôkazy, vykonania ktorých sa domáhajú. Možnosť žalovaných splniť si svoju dôkaznú povinnosť bola daná aj k termínu nariadeného pojednávania dňa 30.01.2018. Plnenie si dôkaznej povinnosti tej - ktorej strany sporu nie je možné zužujúco viazať len na nariadené ústne pojednávanie, pretože od momentu podania námietok žalovanými v podaní zo dňa 21. decembra 2015 až do momentu rozhodnutia okresným súdom dňa 30. januára 2018, si žalovaní mohli plniť svoju dôkaznú povinnosť, t.j. do spisového materiálu označiť a predkladať dôkazy, vykonania ktorých sa domáhajú. Uvedeným smerom žalovaní nepostupovali, a preto sa nemohli domáhať toho, že by došlo k odňatiu ich možnosti konať pred okresným súdom v rovine dokazovania. Pokiaľ žalovaní podali námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu podaním zo dňa 21. decembra 2015 (č.l. 18 spisu), tak k týmto námietkam sa vzťahovala aj ich dôkazná povinnosť. Ak žalovaní namietali proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu, tak aj dokazujú. Ani z tejto roviny nemohla byť odňatá možnosť žalovaným označovať a predkladať dôkazy, keďže táto ich dôkazná povinnosť mala väzbu a sa vzťahovala na nimi podané námietky.

36. Odvolací súd dáva vo vyššie uvedenom smere a k poukazu žalovaných na nimi tvrdené okolnosti, a to dôchodcovský vek, že nemajú významnejší finančný majetok, na výšku žalovanej sumy, do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení. Odvolací súd konštatuje, že žalovaní v 1/ a v 2/ rade sa citovanou zásadou neriadili.

37. Krajský súd k odvolacím dôvodom žalovaných v 1/ a v 2/ rade vo vecnoprávnej rovine primárne zvyrazňuje, že v odvolacom konaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie podľa ust. § 383 CSP, za preukázanej splnenej poučovacej povinnosti okresným súdom podľa ust. § 153 o tom, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky) včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr,

ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu ako aj podľa ust. § 154 CSP o tom, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Takéto poučenie bolo súčasťou predvolania na nariadené pojednávanie vo veci na deň 30.01.2018, ktoré bolo okresným súdom doručované žalobcovi, žalovanému v 1/ rade dňa 8.1.2018 a žalovanej v 2/ rade dňa 27.12.2017 (č.l. 129 spisu). Zároveň bol odvolací súd viazaný koncentračnou zásadou vyplývajúcou z ust. § 175 ods. 4 O.s.p. v znení účinnom do 23.12.2015 v spojení s ust. § 372y O.s.p., ktorá platila v námietkovom konaní proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu okresným súdom č.k. 38CbZm/46/2015-14 zo dňa 08.12.2015 a ktorá sa prejavila aj v štádiu odvolacieho konania v tom zmysle, že odvolacie dôvody nemohli rozširovať námietky podané žalovanými proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu.

38. V súvislosti s charakterom konania pred okresným súdom považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že prejednanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu podľa § 175 ods. 4 O.s.p. v znení platnom a účinnom do 23.12.2015 cez úpravu v ust. § 372y O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016, sa obmedzuje výhradne na posúdenie oprávnenosti námietok podaných v súlade s ust. § 175 ods. 1 O.s.p. a s ohľadom na už vydaný zmenkový platobný rozkaz môže byť rozhodnuté len tak, že sa tento zmenkový platobný rozkaz celkom alebo sčasti zrušuje alebo sa ponecháva v platnosti. Nerozhoduje sa už priamo o uplatnenom nároku a nemožno prihliadať k okolnostiam v námietkach neuvedených. Predmetom námietkového konania je teda posúdenie, či zmenkový platobný rozkaz bol alebo nebol vydaný po práve, a preto v konaní prihliada len na skutočnosti, ktoré sa stali do vydania zmenkového platobného rozkazu a z tohto pohľadu sa posudzuje opodstatnenosť včas podaných námietok. Je potrebné zo strany odvolacieho súdu poukázať na ustálenú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, z ktorej vyplýva koncentračná zásada v zmenkovom konaní, platiaca aj v štádiu vyvolaného odvolacieho konania. Uvedená koncentračná zásada znamená, že len námietky uplatnené proti zmenkovému platobnému rozkazu v trojdňovej lehote môžu byť námietkami posudzovanými tak v konaní pred okresným súdom a rovnako tieto môžu byť vyhodnocované aj z pozície odvolacieho súdu, keďže odvolacie dôvody nemôžu rozširovať okruh námietok uplatnených v trojdňovej lehote proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. Odvolacie konanie môže byť zamerané len na posudzovanie spôsobu vyhodnotenia v zákonom stanovenej lehote uplatnených námietok proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu v rámci súdneho rozhodnutia okresným súdom. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 M Obdo V 6/2008, podľa ktorého, „pre námietky a konanie o námietkach sa prísne uplatňuje koncentračná zásada spočívajúca v tom, že v konaní o námietkach súd môže preskúmať len námietky, ktoré boli podané v lehote troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Na neskôr podané námietky už súd nemôže brať zreteľ. Výnimkou z uvedeného pravidla nemôžu byť ani námietky uvedené až v dovolaní alebo v mimoriadnom dovolaní. Ani dovolaním nemožno do konania vniesť námietky, ktoré neboli podané v zákonom ustanovenej lehote a urobiť ich tak predmetom konania o námietkach.“ Ďalej sa poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 80/2000, a to uznesenie zo dňa 15. júna 2000, podľa ktorého, „z hľadiska koncentračnej zásady platí, že v námietkach proti zmenkovému (šekovému) platobnému rozkazu musí byť uvedené všetko, čo žalovaný proti platobnému rozkazu namieta. Obsah námietok môže vychádzať z práva hmotného alebo procesného.“ Vo vzťahu ku koncentračnej zásade sa poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 58/2008 zo dňa 11. decembra 2008, podľa ktorého „v konaní o návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu platí koncentračná zásada, vyjadrená v ustanovení § 175 ods. 1 a 3 O. s. p., ktorá znamená, že všetko, čo žalovaný namietajú proti zmenkovému platobnému rozkazu, musia uviesť v námietkach proti nemu, pretože na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať, takže z hľadiska posúdenia správnosti napadnutého rozsudku je právne relevantný iba obsah námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu.“ V ďalšom krajský súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4CoZm/22/2013 zo dňa 30.10.2014, z ktorého vyplýva, že „koncentračná zásada zmenkového konania spočíva v tom, že žalovaný v námietkach, ktoré musia byť podané v zákonnej trojdňovej lehote od doručenia zmenkového platobného rozkazu a musia obsahovať odôvodnenie, musí uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namieta s tým, že k žiadnym ďalším námietkam už súd nebude môcť prihliadnuť bez ohľadu na ich opodstatnenosť. Týka sa to ako námietok procesných, tak námietok spochybných zmenku ako listinu, aj námietok kauzálnych. Žalovaný neskôr už nemôže účinne meniť alebo rozširovať okruh námietok ani ich odôvodnenie, môže iba navrhovať dôkazy na preukázanie riadne a včas uplatnených námietok, keďže znáša dôkazné bremeno na preukázanie oprávnenosti svojich námietok. Výnimkou z uvedeného pravidla nemôžu byť ani námietky uvedené až v dovolaní alebo v mimoriadnom dovolaní.“

39. Okresný súd vecne správne postupoval, ak v rámci svojho konania o námietkach žalovaných akceptoval uvedenú koncentračnú zásadu námietkového konania v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov, Najvyššieho súdu SR, a tým zabezpečil aj právnu istotu v konaní o námietkach žalovaných, žalobcu, ktorý sa domáhal práv zo zmenky. Tento postup súdu prvej inštancie je v zhode i so záverom vysloveným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 29Cdo 5257/2009, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo 1298/2012, podľa ktorého „...len včasné a odôvodnené námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu môžu byť predmetom námietkového konania. Odôvodnenými námietkami i sú pritom len také námietky, z ktorých obsahu je zrejmé, v akom rozsahu je zmenkový platobný rozkaz napadnutý a (súčasne) na akých skutkových okolnostiach žalovaný zo zmenky svoju obranu proti zmenkovému platobnému rozkazu zakladá“.

40. Krajský súd v rámci vyvolaného odvolacieho konania, rovnako za aplikácie vyššie uvedenej koncentračnej zásady zmenkového konania a ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, sa opätovne oboznámil s podanými námietkami žalovaných v 1/ a v 2/ rade, obsiahnutými v podaní zo dňa 21. decembra 2015 a tieto porovnal s odvolacími dôvodmi žalovaných v 1/ a v 2/ rade, ktoré boli uvedené v písomne podanom odvolaní zo dňa 25.4.2018 a doplnenom dovolaní zo dňa 30.4.2018. Oproti podaným námietkam žalovaní v 1/ a v 2/ rade v podanom odvolaní zo dňa 25.4.2018 navyše tvrdili na ústnu inominátnu dohodu so žalobcom o zabezpečení pohľadávky zmenkou, dohodu žalovanej v 2/ rade so žalobcom o ručení avalovaním predmetnej zmenky. Žalovaná v 2/ rade v doplnenom odvolaní zo dňa 30.4.2018 nad rozsah podaných námietok poskytla tvrdenie, že žalobca sa mal zaoberať činnosťou poskytovania úverov, a preto bolo nevyhnutné aplikovať v danom prípade ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a vziať do úvahy Spoločné stanovisko občiansko-právneho kolégia NS SR a obchodno-právneho kolégia NS SR, čo však predstavovalo v rámci podaného odvolania nové námietky, ktoré neboli uplatnené žalovanými v 1/, v 2/ rade v podaných námietkach zo dňa 21. decembra 2015, preto za aplikácie vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 175 ods. 1 O.s.p. nebolo možné v zmysle uvedeného prihliadať na tieto odvolacie dôvody.

41. K ďalším odvolacím dôvodom žalovaných v 1/ a v 2/ rade, ktoré zodpovedali rozsahu podaných námietok žalovanými v 1/ a v 2/ rade v podaní zo dňa 21. decembra 2015, uskutočnených proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu okresným súdom č.k. 38CbZm/46/2015-14 zo dňa 08.12.2015, krajský súd uvádza, že tieto neboli právne relevantné.

42. Krajský súd po oboznámení sa so zmenkou mal v zhode s okresným súdom preukázané, že išlo o vlastnú zmenku nachádzajúcu sa na č.l. 7 spisu (kópia, ktorej originál zmenky bol uložený v trezore Okresného súdu v Žiline dňa 21. septembra 2015), ktorej vystaviteľ je označený ako I. F., s uvedením dátumu narodenia, ul. XX U. XXXX/XX, XXX XX I. I. a z ktorej vyplýva záväzok zaplatiť za túto zmenku dňa 01. júna 2015 žalobcovi sumu 1.612.500 Eur bez protestu, s miestom platenia v I. I.. V ľavej časti zmenky je uvedené „Per aval: S. F., s uvedením dátumu narodenia, ul. XX U. XXXX/XX, XXX XX I. I.“. Táto vlastná zmenka mala všetky zákonom požadované náležitosti vyplývajúce z ust. § 75 zákona č. 191/1950 Zb.. Súčasne na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že žalovaní v 1/, v 2/ rade platnosť, ani pravosť zmenky nenamietali v rámci podaných námietok zo dňa 21. decembra 2015.

43. Pokiaľ sa žalovaní v 1/ a v 2/ rade v rámci prostriedkov procesnej obrany v konaní pred súdom prvej inštancie ako i v podanom odvolaní bránili tvrdením, že kauzálnym dôvodom vystavenia zmenky bolo zabezpečenie úveru, ktorý mal byť žalobcom žalovanému v 1/ rade poskytnutý, k čomu nedošlo, krajský súd uvádza nasledovné.

44. Zmenka je v právnej teórii obvykle definovaná ako dlžnícky dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy bezpodmienečný nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a čase určenú peňažnú čiastku. Aj keď sa vystavenie zmenky spravidla opiera o určitý dôvod (kauzu), vzniká zo zmenky špecifický zmenkový právny vzťah, ktorého abstraktný charakter tkvie v tom, že právny dôvod (kauza) nie je pre jeho existenciu významný a zo zmenky nevyplýva. Zmenkový záväzok je pritom celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33 Cdo 2642/2014, sp. zn. 29 Cdo 1363/2011). To, akú funkciu prípadne plní zmenka vo vzťahu k základnému právnemu pomeru účastníkov, ktorý bol hospodárskym základom vystavenia zmenky, určuje dohoda účastníkov zmenkového vzťahu, tzv. zmenková zmluva. Dohodnutý účel zmenky, teda to, v akom funkčnom vzťahu ku kauzálnemu pomeru zmenka podľa dohody účastníkov zmenkového vzťahu vystupuje, je potom určujúci pre vymedzenie okruhu kauzálnych námietok, ktoré môže dlžník použiť na svoju obranu proti povinnosti zmenku zaplatiť. Ak dlžník zo zmenky popiera existenciu záväzku plynúceho zo zmenky, nesie v tomto smere dôkazné bremeno (NS ČR sp. zn. 29Cdo 2031/2011). Súd preto na základe zistenia, že zmenka je platná a že žalobca je jej majiteľom, môže skúmať existenciu záväzkov z nej plynúcich len na námietku žalovaného. Pre vymedzenie okruhu kauzálnych

námietok, ktoré môže dlžník použiť na svoju obranu proti povinnosti zaplatiť zmenku, je určujúca dohoda účastníkov zmenkového vzťahu vymedzujúca funkčný vzťah zmenky ku kauzálnemu pomeru, teda obsah uzatvorenej zmenkovej zmluvy. To, aké kauzálne námietky môže dlžník proti uplatnenému zmenkovému nároku v konkrétnej veci použiť, nie je závislé na obsahu samotnej zmenky, ale na podmienkach, ktoré boli v zmenkovej zmluve dohodnuté pre uplatnenie zmenky voči dlžníkovi. Ak majú námietky dlžníka pôvod v mimozmenkových vzťahoch účastníkov so zmenkou súvisiacich, je požiadavka na riadne odôvodnenie námietok naplnená zásadne vtedy, ak žalovaní uvedú obsah tzv. zmenkovej zmluvy, ktorá bola bezprostredným dôvodom vzniku zmenky, prípadne záväzku konkrétneho zmenkového dlžníka a ďalej vymedzia skutočnosť, v dôsledku ktorej by mali byť zbavení povinnosti zmenku zaplatiť.

45. Z podaného návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu bolo zrejmé, že žalobca svoj nárok uplatnil výlučne ako nárok vyplývajúci z ním predloženej zmenky vystavenej žalovaným v 1/ rade a avalovanej žalovanou v 2/ rade. Kauzálny vzťah, ktorý mal byť základom pre vystavenie tejto zmenky, resp. zánik tejto kauzy tvrdili v konaní žalovaní v 1/ rade a v 2/ rade v podaných námietkach proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. V konaní teda žalovaní boli nositeľom dôkazného bremena.

46. Bolo nepochybné, že žalobcom predložená zmenka bola podpísaná vystaviteľom, a to žalovaným v 1/ rade a proti jej platnosti a pravosti neboli vznesené žiadne námietky. Teda zmenkový záväzok uložený touto listinou existuje a žalovaný v 1/ rade ako vystaviteľ má zásadne povinnosť zaplatiť podľa ním podpísanej zmenky. Za situácie, že žalovaný v 1/ rade v prvoinštančnom konaní, na čom zotrval i v podanom odvolaní, len tvrdil zabezpečovací charakter zmenky, ktorá zabezpečovala úver, ktorý mal byť žalobcom poskytnutý, k čomu nedošlo, tak potom okresný súd a ani v odvolacom konaní krajský súd nemal vytvorený základ pre posúdenie relevantnosti tejto procesnej obrany žalovaného v 1/ rade, a tým dôvodosť kauzálnej vznesenej námietky vo vzťahu k žalobcovi ako osobe oprávnenej zo zmenky. Žalovaný v 1/ rade, ktorý tvrdil v súvislosti so spornou zmenkou nedostatok dôvodu, pre ktorý bola zmenka vystavená, tak bol povinný uviesť konkrétne skutkové okolnosti a konkrétnu kauzu, ktorú mala zmenka zabezpečovať, teda špecifikovať ním tvrdený kauzálny vzťah, keďže on sám zmenku podpisoval, k čomu nedošlo. K tvrdeniam o (ne)naplnení dohodnutých kauzálnych predpokladov pre plnenie zo zmenky je potrebné uviesť, že dôvodom pre vystavenie zmenky nemusí byť len zmluvný alebo iný všeobecne právny (mimozmenkový) záväzok, ale postačuje, keď pre vystavenie zmenky existoval dôvod podnikateľský, obchodný, hospodársky, a pod.. V tejto súvislosti krajský súd zvýrazňuje nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov, ktorá znamená, že ak ide o zmenku platnú a pravú, má v zásade dlžník povinnosť zaplatiť majiteľovi sumu, na ktorú zmenka znie. Nie je k tomu nutné preukazovať nič iného, než je existencia zmenky samej. Nie je teda dôležité, prečo zmenka bola vystavená, aké dojednania sprevádzali jej vystavenie a uvedenie do obehu. Zmenkové záväzky sú prísnyimi záväzkami a predpokladá sa, že dlžník predloženú mu zmenku v platobnom mieste pri splatnosti jej majiteľovi bez ďalšieho zaplatí. Abstraktnosť zmenkových záväzkov vyjadruje podobnú skutočnosť, zmenka obvykle vzniká z určitých konkrétnych potrieb, vznik zmenky má svoj dôvod a kauzu. Ak však platne vznikne zmenkový záväzkový vzťah, stáva sa záväzkovým vzťahom celkom samostatným, ktorý existuje, mení a vyvíja sa bez väzby na záväzkové vzťahy, ktoré stáli pri jeho vzniku. Zmenka teda stelesňuje v sebe povinnosť zaplatiť určitú konkrétnu pohľadávku, pričom do zmenky je inkorporovaný abstraktný záväzok zaplatiť peňažnú čiastku. Žalovaný v 1/ rade bol nositeľmi dôkazného bremena ohľadom svojich tvrdení vo vzťahu k vymedzeniu kauzálného vzťahu, ktorý mal viesť k vystaveniu predmetnej zmenky. V súvislosti s otázkou nositeľa dôkazného bremena na preukázanie dôvodnosti kauzálnych námietok, poukazuje odvolací súd primerane na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29 Cdo 1650/2007, v ktorom sa uvádza, že súdna prax je jednotná v závere, že dôkazné bremeno na preukázanie kauzálnych námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu nesie žalovaný. Dopĺňa krajský súd, že ak dlžník - žalovaný zo zmenky, ktorú podpísal, namieta neexistenciu dlhu, musí vierohodne preukázať a vysvetliť, prečo zmenku podpísal. Zároveň zvýrazňuje krajský súd, že zmenka k svojej platnosti zásadne žiadnu kauzu nevyžaduje (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29 Cdo 4405/2008). Vystavením zmenky v danom prípade žalovaný v 1/ rade potvrdil existenciu záväzku a prejavil vôľu tento záväzok zaplatiť žalobcovi, teda zaplatiť zmenkovú sumu, pričom v rámci podaných námietok neuviedol konkrétne tvrdenia vo vzťahu k podmienkam dohody, ktorá bola podkladom pre vystavenie zmenky a ani neuskutočnil relevantné vyjadrenia k okolnostiam, ktoré by zánik záväzku na zmenku plniť spôsobili. Pokiaľ takéto skutočnosti žalovaný v 1/ rade relevantne neuviedol, tak okresný súd vychádzal len z tvrdení, ktoré žalovaný v 1/ rade v rámci konania pred súdom prvej inštancie (v námietkach) uskutočnil. V danom prípade dôvodom plnenia bola len samotná existencia zmenky.

47. Krajský súd len dodáva, že rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré konkrétne musí tá - ktorá strana sporu preukázať, zásadne určuje hmotno-právna norma, t.j. právny predpis, ktorý bol na sporný vzťah aplikovaný. Odtiaľ tiež vyplýva, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda kto zo strán sporu je povinný určený okruh skutočností preukázať, a ktorého pri nesplnení tejto povinnosti stíha nepriaznivý následok v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Pokiaľ teda žalovaný v 1/ rade tvrdil, že ide o zabezpečovaciu zmenku k zabezpečeniu pohľadávky z úveru, ktorý nebol poskytnutý, teda namietal neexistenciu dlhu, bol povinný preukázať existenciu takejto konkrétnej dohody, jej nenaplnenie, t.j. uniesť dôkazné bremeno v tejto časti, k čomu nedošlo.

48. K odvolacím dôvodom žalovanej v 2/ rade krajský súd poukazuje na právnu úpravu v čl. I § 47 ods. 1, 2 v spojení s čl. I § 32 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“), ktorú považoval za potrebné zacitovať.

49. Podľa čl. I § 47 ods. 1, 2 zákona č. 191/1950 Zb. všetci, ktorí zmenku vystavili, prijali, indosovali alebo sa na nej zaručili, sú zaviazaní majiteľovi rukou spoločnou a nerozdielnou. Majiteľ môže žiadať plnenie od každého z nich alebo od niekoľkých z nich alebo od všetkých dohromady a nie je viazaný poradím, v ktorom sa zaviazali.

50. Podľa čl. I § 32 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zmenečný ručiteľ je zaviazaný ako ten, za koho sa zaručil.

51. Vo všeobecnosti uvádza odvolací súd, že z vyššie citovaného zákonného ustanovenia 47 ods. 1, 2 zákona č. 191/1950 Zb. vyplýva, že všetci, ktorí zmenku vystavili, prijali, indosovali alebo sa za ňu zaručili, sú zodpovední majiteľovi solidárne. Zmenkové ručenie je materiálne samostatným záväzkom, zhodným však svojou právnou povahou so záväzkom, ktorý korešponduje vyhláseniu podpisovateľa, za koho sa ručiteľ zaručil. Záväzok zmenkového ručiteľa je síce preto obsahovo ten istý ako záväzok dlžníka, ale je samostatný. Svoju záväznosť čerpá z vlastného právneho dôvodu a pristupuje k záväzku. Zmenkové záväzky sú záväzky z listinného cenného papiera, a teda to, kto a akým spôsobom je zo zmenky zaviazaný, vyplýva zo samotnej zmenky. Krajský súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo 362/2005 (s ktorým sa stotožnil vo svojom uznesení aj Ústavný súd SR sp. zn. IV. ÚS 383/2011 zo dňa 08. septembra 2011), podľa ktorého „...Zmenkové ručenie je zabezpečovacím vzťahom, v ktorom zmenkový ručiteľ vyznačí svoj záväzok popri niektorej inej zmenkovo zaviazanej osobe. Záväzok ručiteľa je akcesorický ku zmenke ako listine a je nezávislý na záväzku dlžníka. Ak by sa aj dlžník zbavil záväzku zo zmenky preukázaním námietok, zmenkový veriteľ sa môže úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi, pretože avalista nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z ich vlastných mimozmenkových vzťahov“. Je nepochybné, že zmenka je cenný papier vydaný v zákonom predpísanej forme a obsahu. Podstatou zmenky je záväzok určitých osôb zaplatiť jej majiteľovi v mieste a čase vyplývajúcom z listiny sumu určenú zmenkou. Zmenka má v zásade povahu abstraktného a nesporného záväzku s dôsledkom, že jej majiteľ nemusí preukazovať existenciu a výšku zmenkového dlhu. Osobitným zmenkovo-právnym prostriedkom na zabezpečenie záväzkov zmenkovým dlžníkom je zmenkové ručenie, tzv. aval. Ručiteľské vyhlásenie sa napíše na zmenku alebo na jej prívesok doložkou „ako ručiteľ“ alebo „per aval“. Záväzok ručiteľa je nezávislý na záväzku dlžníka. Jedným zo základných znakov abstraktnosti zmenky je jej nezávislosť na kauze, teda na príčinnom vzťahu zmenkového záväzku a dôvodu jeho vzniku, ktorý viedol k podpísaniu zmenky. Ak aj kauzálny vzťah pre vznik zmenkového vzťahu existuje, nie je ale pre platnosť alebo pre vymáhateľnosť zmenkovej pohľadávky rozhodujúci. Z fotokópie zmenky ako tvorí súčasť spisu na č.l. 7 spisu, vyplývalo, že žalovaná v 2/ rade mala postavenie avala - zmenkového ručiteľa za záväzok úpadcu. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že právo zo zmenky je samostatné, abstraktné a založené výlučne zmenkou, pričom dôkazom o existencii tohto práva je samotná zmenka. Pohľadávka vyplývajúca zo zabezpečovacej zmenky nie je závislá na zistenom záväzku a má postavenie nezávislej a samostatnej pohľadávky zmenkového veriteľa.

52. Vo vzťahu k námietkam žalovanej v 2/ rade, obsiahnutým v podaní zo dňa 21. decembra 2015, prejednávaným okresným súdom za zvýraznenia ich posudzovania v odvolacom konaní pri dôraze dodržania koncentračnej zásady námietkového konania, krajský súd konštatuje, že z obsahu týchto námietok vyplýva, že žalovaná v 2/ rade vznášala proti majiteľovi zmenky kauzálne námietky v tom, že išlo o zabezpečovaciu zmenku, pričom zmenečná suma nebola žalovanému v 1/ rade a ani žalovanej v 2/ rade žalobcom poskytnutá. Okresný súd vecne správne s ustálenou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov skonštatoval, že u žalovanej v 2/ rade ako avalistu nebola preukázaná zákonná možnosť a ani iná, vznášať kauzálne námietky v postavení avalistu za vystaviteľa týkajúce sa kauzálnych vzťahov medzi vystaviteľom zmenky, a to I. F. a jej majiteľom (žalobcom). Do týchto námietok medzi

vystaviteľom zmenky a majiteľom zmenky sa z titulu podaných námietok žalovanou v 2/ rade ako avalistom za vystaviteľa zmenky vlastnej nemohol dostať okresný súd v konaní o námietkach podaných žalovanou v 2/ rade, pretože v námietkach nebolo tvrdené a ani preukázané, že by mala vlastný vzťah k remitentovi a ani, že by jej mali svedčiť kauzálne námietky zakladajúce sa na vzťahoch medzi vystaviteľom zmenky a majiteľom zmenky. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje i na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Odo 896/2002, podľa ktorého „...avalista môže vznášať voči remitentovi zo zmenky zásadne iba také námietky, ktoré majú pôvod v jeho vzťahu k remitentovi ako majiteľovi zmenky“, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 32 Cdo 519/98, podľa ktorého „...zmenkový ručiteľ síce nemôže uplatniť proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky, ktoré sa zakladajú iba na vzťahu remitenta a akceptanta, môže však uplatniť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastnom vzťahu k remitentovi“. Vzhľadom k ustálenej rozhodovacej činnosti, ktorá dáva základ právnej istoty, okresný súd vecne správne skonštatoval, že žalovanej v 2/ rade ako avalistovi nesvedčili námietky obsiahnuté v podaní zo dňa 21. decembra 2015, ktoré mali väzbu na vzťahy týkajúce sa medzi vystaviteľom zmenky a majiteľom zmenky, a preto nemohli ani vyvolať to, že by došlo k zrušeniu vydaného zmenkového platobného rozkazu proti žalovanej v 2/ rade.

53. Krajský súd konštatuje, že tak v konaní pred okresným súdom ani vo vyvolanom odvolacom konaní žalovaní netvrdili a ani nepredložili také dôkazy, ktoré by zásadným spôsobom zmenili zistený skutkový stav. Okresný súd vychádzal z predložených listinných dôkazov, ktorých pravosť, resp. obsah relevantným spôsobom žalovaní nespochybnili, a tieto správne zhodnotil postupom podľa Čl. 15 v spojení s ust. § 191 CSP. V súvislosti s ust. § 191 CSP odvolací súd uvádza, že hodnotenie dôkazov na súde, ktorý musí starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo za konania najavo, čo bolo okresným súdom aj dodržané. Pokiaľ sumár vykonaných dôkazov preukázal opodstatnenosť žalobcovho nároku a ktorým dôkazným stavom bol krajský súd viazaný (§ 383 CSP), tak za situácie, keď podľa ust. § 220 ods. 2 CSP okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia jasným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, bolo jeho rozhodnutie presvedčivé v súlade so zákonným ustanovením § 387 ods. 1 ako vecne správne potvrdené s tým, že v podrobnostiach krajský súd odkazuje za aplikácie § 387 ods. 2 CSP na podrobné zdôvodnenie okresného súdu, s ktorým sa stotožňuje.

54. Výrok o nároku na náhradu trov súdneho konania nebol v odvolaní žalovaných osobitne odvolacími dôvodmi napadnutý, a preto tento ako závislý výrok od výroku v merite veci bol pri potvrdení napadnutého výroku prvoinštančného rozhodnutia vo veci samej rovnako potvrdený ako vecne správne rozhodnutie.

55. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, ktorému preto krajský súd priznal nárok voči žalovaným v 1/ a v 2/ rade na plnú náhradu trov odvolacieho konania. O výške tejto náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.